

YORK-ANTWERPEN REGLENE 2016

Tolkingsregel

Ved oppgjør av fellehavari gjelder følgende regler, således at de utelukker enhver lov og praksis som står i strid med reglene.

For så vidt annet ikke er bestemt i hovedregelen og tallreglene, skal fellehavari gjøres opp i samsvar med bokstavreglene.

Hovedregel

Som fellehavari erstattes ikke i noe tilfelle oppofrelser eller utgifter med mindre det er saklig grunn til at de er foretatt eller pådratt.

Regel A

- 1) En fellehavarihandling foreligger når, og bare når, det av hensyn til den felles sikkerhet forsettlig og med saklig grunn foretas en ekstraordinær oppofrelse eller pådras en ekstraordinær utgift i den hensikt å redde eiendeler innen et sjøfellesskap fra fare.
- 2) Fellehavarioppofrelse og -utgifter skal bæres av de forskjellige bidragspliktige interesser på det grunnlag som er fastsatt i det følgende.

Regel B

- 1) Det foreligger sjøfellesskap når ett eller flere skip sleper eller skyver ett eller flere andre skip, forutsatt at de alle deltar i kommersiell virksomhet og ikke i en bergingsoperasjon.

Når tiltak settes i verk for å redde skipene og den last de måtte ha fra en felles fare, skal disse reglene gjelde.

- 2) Hvis skipene er i felles fare og ett av dem kaster loss fra et annet, enten bare for å trygge egen sikkerhet eller av hensyn til sikkerheten til alle skipene i sjøfellesskapet, vil dette være en fellehavarihandling.
- 3) Når skip som omfattes av et sjøfellesskap, søker til en havn eller til et sted som nødhavn, kan erstatning etter disse regler gis i tilknytning til hvert av skipene. Med forbehold for bestemmelsene i regel G, punkt 3 og 4, vil erstatning i fellehavari opphøre på det tidspunkt sjøfellesskapet avsluttes.

Regel C

- 1) Bare tap, skader eller utgifter som er en direkte følge av felleshavarihandlingen, erstattes som felleshavari.
- 2) Tap, skader eller utgifter i felleshavari erstattes ikke i noe tilfelle dersom de er påløpt i forbindelse med skade på miljøet som følge av at forurensende stoffer har lekket ut av eller er sluppet ut fra eiendeler innen sjøfellesskapet.
- 3) Tidstap, markedstap, og alt tap eller skade lidt eller utgifter som er påløpt på grunn av forsinkelse, enten på eller etter reisen, samt alt indirekte tap av enhver art, erstattes ikke som felleshavari.

Regel D

Retten til å kreve felleshavaribidrag bortfaller ikke om den begivenhet som foranlediget oppofrelsen eller utgiften, kan skyldes feil begått av en av deltakerne i sjøfellesskapet, men dette skal ikke være til hinder for de regresskrav eller innsigelser som eventuelt kan gjøres gjeldende mot eller av vedkommende part for en slik feil.

Regel E

- 1) Bevisbyrden for at et tap eller en utgift er erstatningsmessig som felleshavari, påhviler den som gjør krav på slik erstatning.
- 2) Alle parter i sjøfellesskapet skal så snart som mulig etter den dato sjøfellesskapet opphørte, gi skriftlig varsel til dispasjøren om det tapet eller de utgiftene som de krever bidrag for og fremlegge bevis til støtte for kravet.
- 3) Hvis slikt varsel ikke gis, eller hvis noen ikke legger frem bevis som støtter et varslet krav innen 12 måneder etter at sjøfellesskapet er opphørt eller dekker utgiften, står dispasjøren fritt til å anslå erstatningens størrelse på basis av de opplysninger som er tilgjengelige for dispasjøren. Opplysninger om verdi skal gis innen 12 måneder etter sjøfellesskapets opphør, og hvis dette ikke skjer, står dispasjøren fritt til å anslå bidragets verdi på samme grunnlag. Anslagene skal meddeles den berørte part skriftlig. Dispasjørens anslag kan bare angripes innen to måneder etter mottak av meddelelsen og bare på det grunnlag at anslagene åpenbart er gale.
- 4) En part i sjøfellesskapet som fremmer et krav mot en tredjepart når det gjelder en oppofrelse eller en utgift oppstått i felleshavariet, skal underrette dispasjøren om dette, og dersom dekning oppnås, meddele dispasjøren alle opplysninger om oppgjøret innen to måneder etter at kravet er dekket.

Regel F

Enhver ekstraavgift pådratt istedenfor en annen avgift som ville ha vært gjenstand for erstatning som felleshavari, anses som felleshavari og erstattes som sådant, uten hensyn til det som måtte være spart for andre interessenter, dog bare inntil et beløp som svarer til den felleshavariavgift som er unngått.

Regel G

- 1) Så vel for tap som for bidrag gjøres felleshavari opp på grunnlag av verdiene på tiden og stedet for sjøfellesskapets slutt.
- 2) Denne regelen er uten betydning for bestemmelsen av det sted hvor dispasjen skal utarbeides.
- 3) Når et skip er i en havn eller på et sted under omstendigheter som ville gi rett til erstatning i felleshavari etter regel X og XI, og lasten eller en del av den blir fremsendt til bestemmelsesstedet ved hjelp av andre befordringsmidler, skal rettigheter og forpliktelser i felleshavari så langt som mulig forbli de samme som de ville ha vært uten slik fremsending, som om sjøfellesskapet hadde fortsatt med det opprinnelige skipet så lenge som dette ville vært berettiget etter fraktavtalen og den bakgrunnsretten som skal anvendes, forutsatt at lasteinteressentene blir varslet når dette er praktisk mulig.
- 4) Anvendelse av punkt 3 i denne bestemmelsen medfører at lastens andel av erstatninger i felleshavari begrenses til kostnadene lasteierne ville pådratt seg om lasten var blitt fremsendt for deres regning. Denne begrensningen gjelder ikke erstatninger i henhold til regel F.

Regel I Overbordkasting av last

Overbordkasting av last erstattes ikke i noe tilfelle som felleshavari med mindre lasten er ført i samsvar med anerkjent sedvane i vedkommende fart.

Regel II Tap og skade ved oppofrelser for felles sikkerhet

Som felleshavari erstattes tap av og skade på eiendeler innen sjøfellesskapet oppstått ved eller som følge av en oppofrelse foretatt for felles sikkerhet, eller ved vann som trenger ned gjennom skipets luker eller andre åpninger når de er åpnet for å muliggjøre overbordkasting for felles sikkerhet.

Regel III Slukking av brann ombord

Som felleshavari erstattes skade tilføyd skip eller last for å slukke brann ombord med vann eller på annen måte, heri medregnet skade ved å strandsette eller bore i senk et

brennende skip, dog erstattes ikke skade ved røyk, uansett hvordan den er oppstått, eller ved hete fra brannen.

Regel IV Bortkapping av vrakgods

Som felleshavari erstattes ikke skade eller tap påført ved bortkapping av vrakgods eller deler av skipet som allerede er revet bort eller fullstendig tapt ved ulykke.

Regel V Frivillig strandsetting

Når et skip forsettlig settes på grunn for felles sikkerhet, skal tap og skade på eiendeler innen sjøfellesskapet som dette medfører, erstattes i felleshavari uten hensyn til om skipet likevel ville ha drevet på land.

Regel VI Bergelønn

- (a) Utgifter som partene i sjøfellesskapet har pådradd seg når det gjelder berging, enten i kontraktsforhold eller annet, skal erstattes i felleshavari, forutsatt at bergingsoperasjonene ble foretatt med formål å beskytte den eiendel som er en del av sjøfellesskapet, mot fare og med forbehold for bestemmelsene i punkt (b), (c) og (d).
- (b) Hvis partene i sjøfellesskapet har separat kontraktsmessig eller rettslig ansvar overfor bergerne, skal uten hensyn til punkt (a) ovenfor, bergelønn bare betales dersom noe av det følgende skulle gjelde:
 - (i) Det foreligger en etterfølgende ulykke eller andre omstendigheter som fører til tap av eller skade på eiendeler under reisen som fører til vesentlige forskjeller mellom bergede verdier og bidragsverdier,
 - (ii) det foreligger vesentlige felleshavarioppofrelser,
 - (iii) bergede verdier er åpenbart uriktige og det foreligger en vesentlig uriktig fordeling av bergingsutgiftene,
 - (iv) noen av partene i bergingen har betalt en vesentlig del av bergelønningen som en annen part skylder,
 - (v) et vesentlig antall parter har dekket bergingskravet på vesentlig forskjellige betingelser, uten at det er tatt hensyn til renter, valutakorreksjoner eller utgifter til juridisk bistand båret enten av bergeren eller den bidragspliktige interesse.
- (c) Bergingsutgifter nevnt i punkt (a) ovenfor, omfatter all bergelønn der det er tatt hensyn til dyktighet og innsats fra bergernes side når det gjelder å hindre

eller begrense skade på miljøet så som nevnt i Den internasjonale bergingskonvensjonen artikkel 13 nr. 1 (b).

- (d) Særskilt vederlag som fartøyets eier eller reder skal betales til en berger etter artikkel 14 i Den internasjonale bergingskonvensjonen 1989, erstattes ikke i felleshavari i den utstrekning betalingsplikten følger av nr. 4 i artikkelen eller av en annen bestemmelse med lignende innhold (f. eks. SCOPIC) og skal heller ikke anses som slik bergeutgift som det er referert til i punkt (a) ovenfor i denne regelen.

Regel VII Skade på maskineri og kjeler

I felleshavari erstattes skade som påføres alt maskineri og kjeler under forsøk på flottbringelse av et skip som står på grunn og er utsatt for fare, når det godtgjøres at skaden er oppstått som følge av et reelt forsett om, med fare for slik skade, å bringe skipet flott av hensyn til den felles sikkerhet, men når et skip er flott, erstattes tap eller skade forårsaket ved bruk av fremdriftsmaskineri og kjeler, ikke i noe tilfelle som felleshavari.

Regel VIII Utgifter ved å lette et grunnstøtt skip og derav følgende skade

Når et skip står på grunn, og man losser skipets last, brensel eller forråd og rekvisita ved en felleshavarihandling, erstattes som felleshavari de ekstrakostnader som måtte påløpe for å lette skipet, til lekerleie og til gjeninnlasting, samt resulterende tap eller skade på eiendeler innen sjøfellesskapet.

Regel IX Last, skipsmaterialer, forråd og rekvisita anvendt som brensel

Last, skipsmaterialer, forråd og rekvisita som det i en faresituasjon har vært nødvendig å anvende som brensel for felles sikkerhet, erstattes som felleshavari, men når slik erstatning foretas for kostnadene av skipsmaterialer, forråd og rekvisita, skal felleshavariet godskrives den antatte verdien av det brenselet som skipet ellers ville ha forbrukt ved å fortsette den planlagte reisen.

Regel X Nødhavnsutgifter mv

- (a)
 - (i) Hvis et skip, som følge av ulykke, oppofrelse eller andre ekstraordinære omstendigheter, har anløpt en havn eller et sted som nødhavn eller er vendt tilbake til innlastingshavnen eller -stedet, og dette har vært nødvendig av hensyn til den felles sikkerhet, erstattes utgiftene ved anløpet av havnen eller stedet som felleshavari, og når skipet er avgått derfra med sin opprinnelige last eller en del av denne, erstattes som felleshavari også de tilsvarende utgifter ved å forlate havnen eller stedet for så vidt de er en følge av slikt anløp eller slik tilbakereise.

- (ii) Når et skip befinner seg i en havn eller på et sted som nødhavn, og det er nødvendig å flytte det til en annen havn eller et annet sted fordi reparasjon ikke kan utføres i den første havnen eller på det første stedet, gjelder bestemmelsene i denne regelen for den andre havnen eller det andre stedet som om det hadde vært en nødhavn, og utgiftene ved slik flytting, innbefattet midlertidige reparasjoner og sleping, erstattes som felleshavari. Bestemmelsene i regel XI kommer til anvendelse på den forlengelsen av reisen som skyldes slik flytting.
- (b)
 - (i) Kostnader ved å håndtere om bord eller losse last, brensel eller forråd og rekvisita, enten skipet befinner seg på lasteplass, anløpssted eller i nødhavn, erstattes som felleshavari når håndteringen eller lossingen var nødvendig av hensyn til den felles sikkerhet eller for å muliggjøre reparasjon av skade som skipet har lidt ved oppofrelse eller ulykke, hvis reparasjonen var nødvendig for at skipet trygt kunne fortsette reisen, unntatt i de tilfeller hvor skaden på skipet oppdages i en lastehavn eller på et anløpssted uten at noen ulykke eller annen ekstraordinær omstendighet forbundet med slik skade, har inntruffet på reisen.
 - (ii) Kostnader ved å håndtere ombord eller losse last, brensel eller forråd og rekvisita, erstattes ikke som felleshavari når de er påløpt bare for omstuing som følge av forskyvning på reisen, bortsett fra tilfeller hvor omstuingen er nødvendig av hensyn til den felles sikkerhet.
- (c) Når kostnadene ved å håndtere eller losse last, brensel eller forråd og rekvisita er gjenstand for erstatning som felleshavari, erstattes som felleshavari også kostnadene ved lagring, innbefattet forsikring, dersom det har vært rimelig å tegne denne, gjeninnlasting og stuing av nevnte last, brensel eller forråd og rekvisita. Bestemmelsene i regel XI kommer til anvendelse på det ekstraoppholdet slik gjeninnlasting eller stuing har forårsaket.
- (d) Når skipet kondemneres eller ikke fortsetter sin opprinnelige reise, erstattes lagringsutgifter som felleshavari bare inntil den dag skipet ble kondemnert eller reisen oppgitt, eller inntil den dag lossingen av lasten ble fullført i tilfelle av at skipet kondemneres eller reisen oppgis før denne dagen.

Regel XI Hyre og kostpenger til besetningen og andre utgifter ved anløp av og opphold i nødhavn mv

- (a) Hyre og kostpenger for skipsfører, offiserer og mannskap som på saklig grunnlag påløper, samt brensel, forråd og rekvisita som forbrukes under en forlengelse av reisen som foranlediges ved at et skip anløper en havn eller et sted som nødhavn eller vender tilbake til en havn eller et sted der det har

lastet, erstattes som fellehavari når utgiftene ved å anløpe vedkommende havn eller sted er gjenstand for erstatning som fellehavari etter regel X (a).

- (b)
 - (i) Når et skip har anløpt eller blitt holdt tilbake i en havn eller på et sted som følge av ulykke, oppofrelse eller andre ekstraordinære omstendigheter som gjør anløpet eller tilbakeholdelsen nødvendig for den felles sikkerhet, eller for at skade på skipet forårsaket av oppofrelsen eller ulykken, kan utbedres hvis reparasjonene var nødvendig for sikker fortsettelse av reisen, skal hyre og kostpenger til skipsføreren, offiserer og mannskap som på saklig grunnlag er pådradd under den ekstra tilbakeholdelsesperioden i havnen eller på stedet inntil skipet er eller skulle ha blitt klargjort for fortsettelse av reisen, erstattes i fellehavari.
 - (ii) Brensel og forråd og rekvisita som forbrukes under den ekstra tilbakeholdelsesperioden, skal erstattes i fellehavari, med unntak av brensel og forråd og rekvisita som forbrukes under utførelse av reparasjoner som ikke erstattes i fellehavari.
 - (iii) Havneutgifter pådradd under den ekstra tilbakeholdelsesperioden, skal også erstattes i fellehavari, med unntak av kostnader som pådras utelukkende på grunn av reparasjoner som ikke kan kreves erstattet i fellehavari.
 - (iv) Når skade på skipet oppdages i en havn eller på et lastested eller anløpssted uten at en ulykke eller annen ekstraordinær omstendighet forbundet med skaden har funnet sted under reisen, skal hyre og kostpenger til skipsfører, offiserer og mannskap og brensel og forråd forbrukt og havneutgifter som er pådradd under den ekstra tilbakeholdelsen for reparasjoner av de oppdagede skadene, ikke erstattes i fellehavari, selv om reparasjonene er nødvendig for sikker fortsettelse av reisen.
 - (v) Hvis skipet kondemneres eller ikke fortsetter på sin opprinnelige reise, skal hyre og kostpenger til skipsfører, offiserer og mannskap og brensel og forråd som er forbrukt og havneutgifter, bare erstattes i fellehavari frem til dagen for skipets kondemnering eller til oppgivelsen av reisen eller frem til datoen for fullført lossing av last dersom kondemnering eller oppgivelse finner sted før nevnte dato.
- (c)
 - (i) I disse reglene anses hyre å omfatte alle utbetalinger til eller til fordel for skipsfører, offiserer og mannskap, uansett om slike utbetalinger påhviler rederiet i henhold til lov eller de gjøres i henhold til arbeidsavtale.

- (ii) I disse reglene skal havneutgifter omfatte alle sedvanlige utgifter eller tilleggsutgifter som er pådradd for den felles sikkerhet eller for å gjøre det mulig for et skip å anløpe eller forbli i en nødhavn eller anløpshavn under de omstendigheter som er angitt i regel XI (b) (i).
- (d) Kostnader ved tiltak for å forhindre eller begrense miljøskade, erstattes i felleshavari når de er påløpt
 - (i) som del av en operasjon utført for felles sikkerhet, som, dersom den hadde blitt foretatt av noen utenfor sjøfellesskapet, ville gitt vedkommende rett til bergelønn, og/eller
 - (ii) som en betingelse for å få anløpe eller avgå fra en havn eller et sted under de omstendigheter som er beskrevet i regel X (a), og/eller
 - (iii) som en betingelse for å kunne forbli i en havn eller på et sted under de omstendigheter som er beskrevet i regel XI (b), men når lekkasje eller utslipp av forurensende stoffer faktisk har skjedd, skal kostnadene ved de ytterligere tiltak for å forhindre eller begrense forurensning eller miljøskade dette nødvendiggjør, uansett ikke erstattes som felleshavari, og/eller
 - (iv) nødvendiggjort i forbindelse med håndtering om bord, lossing, lagring eller gjeninnlasting av last, brensel eller forråd og rekvisita når kostnadene ved disse operasjonene skal erstattes som felleshavari.

Regel XII Skade på last ved lossing mv

Skade på eller tap av last, brensel eller forråd og rekvisita som følge av håndtering, lossing, lagring, gjeninnlasting og stuing, erstattes som felleshavari når, og bare når, kostnadene ved vedkommende tiltak erstattes som felleshavari.

Regel XIII Fradrag i reparasjonskostnader

- (a) I reparasjonskostnader som erstattes i felleshavari, skal det ikke gjøres fradrag for forskjellen mellom nytt og gammelt når gamle materialer eller deler blir skiftet ut med nye, unntatt når skipets alder er over 15 år, idet det da skal gjøres fradrag med en tredel. Fradragene bestemmes etter skipets alder regnet fra 31. desember i det år da byggingen ble fullført til datoen for felleshavarihandlingen, med unntak for isolasjon, livbåter og liknende båter, kommunikasjons- og navigasjonsapparater og -utstyr, maskineri og kjeler, der fradragene bestemmes etter alderen av de særskilte delene som fradragene gjelder.

- (b) Fradragene for de nye materialene eller delene gjøres kun i kostnadene til materialene i ferdig bearbeidet stand, klargjort for installering på skipet. Det gjøres ikke fradrag for forsyninger, forråd og rekvisita, ankere og ankerkjettinger. Dokk- og slippleie samt utgifter i forbindelse med skifting av skipet erstattes fullt ut.
- (c) Kostnader til å rengjøre, male eller belegge skipsbunnen erstattes ikke i felleshavari, med mindre bunnen er malt eller belagt i løpet av de siste 24 månedene før felleshavarihandlingen fant sted, i så fall skal halvparten av kostnadene erstattes.

Regel XIV Midlertidige reparasjoner

- (a) Når det i laste-, anløps- eller nødhavn utføres midlertidige reparasjoner av hensyn til den felles sikkerhet eller av skade forårsaket ved en felleshavarioppofrelse, erstattes kostnadene ved slike reparasjoner som felleshavari.
- (b) Når midlertidige reparasjoner av hendelig skade utføres for at sjøfellesskapet skal kunne fullføres, erstattes kostnadene ved slike reparasjoner som felleshavari uten hensyn til hva som måtte være spart for andre interessenter, men ikke utover et beløp svarende til det som er spart av utgifter som ville ha påløpt og blitt erstattet i felleshavari hvis slike reparasjoner ikke var blitt utført på dette stedet.
- (c) Det gjøres ikke fradrag for forskjellen mellom nytt og gammelt i kostnader ved midlertidige reparasjoner som erstattes som felleshavari.

Regel XV Tap av frakt

Tap av frakt som skyldes skade på eller tap av last, erstattes som felleshavari når det enten er en følge av en felleshavarihandling eller når vedkommende skade på eller tap av last erstattes på denne måten.

Utgifter som fraktens eier ville ha måttet betale for å opptjene frakten, men som han som følge av oppofrelsen ikke har hatt, trekkes fra den tapte bruttofrakten.

Regel XVI Erstatning for last som er tapt eller skadet ved oppofrelse

- (a) (i) Det beløpet som skal erstattes som felleshavari for skade på eller tap av oppofrede varer, skal svare til det tapet som er lidt ved oppofrelsen, basert på verdien ved utlossingen i henhold til mottakerens faktura eller i mangel av slik faktura, skipningsverdien. Dispasjøren kan anse at en slik faktura gjenspeiler verdien på tidspunktet for lossing uansett stedet for endelig levering etter fraktavtalen.

- (ii) Verdien ved utlossingen skal omfatte utgifter til forsikring og frakt, unntatt i den utstrekning andre enn lasteinteressenten har risikoen for frakten.
- (b) Når slik skadet last blir solgt, og det ikke på annen måte er blitt enighet om skadebeløpet, skal det tap som erstattes i felleshavari, utgjøre differansen mellom nettosalgsutbyttet og nettoverdien i uskadd stand som beregnet etter første ledd i denne regelen.

Regel XVII Bidragsverdier

- (a)
 - (i) Bidrag til felleshavari utliknes over eiendelenes faktiske nettoverdier ved sjøfellesskapets slutt, med det unntak at verdien av lasten skal være dens verdi ved utlossingen i henhold til fakturaen mottakeren mottar, eller i mangel av slik faktura, skipningsverdien. Dispasjøren kan anse at en slik faktura gjenspeiler verdien på tidspunktet for lossing uansett stedet for endelig levering etter fraktavtalen
 - (ii) Verdien av lasten skal omfatte kostnader til forsikring og frakt, unntatt i den utstrekning andre enn lasteinteressentene har risikoen for frakten, og det skal gjøres fradrag i verdien for tap eller skade som lasten er blitt påført før eller under utlossingen. Last kan unntas fra bidraget til felleshavari dersom dispasjøren mener at kostnadene med å ta den med i dispasjen sannsynligvis vil stå i misforhold til dens endelige bidrag.
 - (iii) Verdien av skipet skal fastsettes uten hensyn til inngåtte fordelaktige eller ufordelaktige bareboat- eller tidscertepartier.
- (b) Til disse verdier skal legges det beløp som er godtgjort som felleshavari for oppofrede eiendeler, hvis dette ikke allerede er medtatt. I rederiets frakt- og passasjertilgodehavender i risiko fradras slike utgifter og mannskapshyrer som ikke ville ha påløpt for å opptjene frakten hvis skip og last hadde gått totalt tapt den dag felleshavarihandlingen ble foretatt, og som ikke er erstattet som felleshavari. Dessuten gjøres fradrag i eiendelenes verdi for alle utgifter som er pådradd i forbindelse med dem etter felleshavarihandlingen, med unntak av slike utgifter som er erstattet i felleshavari. Hvis betaling for bergingstjenester ikke er erstattet i felleshavari på grunn av punkt (b) i regel VI, skal fradrag for betaling for bergingstjenester begrenses til det beløp som er betalt til bergerne, inklusive renter og bergernes kostnader.
- (c) Under de omstendigheter som er beskrevet i punkt 3 i regel G, skal last og andre eiendeler bidra på grunnlag av verdien ved levering på det opprinnelige bestemmelsesstedet, med mindre de er solgt eller på annen måte avhendet før

dette bestemmelsesstedet, og skipet skal bidra basert på dets virkelige nettoverdi på det tidspunkt lossingen av lasten ble fullført.

- (d) Når imidlertid last selges før ankomst til bestemmelsesstedet, skal den bidra med det faktiske nettosalgsutbyttet, med tillegg av eventuell erstatning som felleshavari.
- (e) Post, passasjerenes bagasje og medfølgende personlige effekter, og privatbiler som passasjerene har med på reisen, bidrar ikke i felleshavari.

Regel XVIII Skade på skip

Det beløp som blir å erstatte som felleshavari for skade eller tap som har rammet skipet, dets maskineri og/eller tilbehør ved en felleshavarihandling, skal være følgende:

- (a) Når det er reparert eller erstattet:

De faktiske og rimelige kostnader ved slik reparasjon eller fornyelse, med fradrag i henhold til regel XIII,

- (b) Når det ikke er reparert eller erstattet:

Den rimelige verdiforringelse forårsaket av slik skade eller tap, men ikke utover de takserte reparasjonskostnader. Når det foreligger et faktisk totaltap av skipet, eller når reparasjonskostnadene ville overstige skipets verdi i reparert stand, skal imidlertid det beløp som erstattes som felleshavari, være forskjellen mellom skipets takserte verdi i uskadd stand etter fradrag av takserte reparasjonskostnader for skade som ikke er felleshavari og skipets verdi i skadd stand, som kan settes til nettoutbyttet ved et eventuelt salg.

Regel XIX Ikke anmeldt eller uriktig anmeldt last

- (a) Skade eller tap som er påført varer innlastet uten rederens eller dennes agents vitende, eller varer som med forsett er uriktig beskrevet ved avskipningen, erstattes ikke som felleshavari, men slike varer blir bidragspliktige om de reddes.
- (b) Hvis varer er uriktig anmeldt på avskipningstidspunktet etter en lavere verdi enn den virkelige, skal alt felleshavaritap eller -skade erstattes på grunnlag av deres anmeldte verdi, men varene skal bidra på grunnlag av deres virkelige verdi.

Regel XX Tilveiebringelse av pengemidler

- (a) Det økonomiske tapet lidt av eiere av gods som er solgt for å skaffe midler til å bestride fellesehavariets utgifter, erstattes i fellesehavari.
- (b) Kostnadene ved å forsikre utlegg til dekning av fellesehavariutgifter, erstattes i fellesehavari.

Regel XXI Renter av fellesehavarierstatninger

- (a) Av utgifter, oppofrelse og erstatninger i fellesehavari, godtgjøres renter inntil 3 måneder etter dispasjens dato, idet det tas behørig hensyn til enhver forskuddsbetaling fra de bidragspliktige interessenter eller fra de beløp som er deponert for fellesehavariet.
- (b) Rentefoten for beregning av rente som påløper i hvert kalenderår skal være 12 måneder ICE LIBOR for den valutaen som dispasjen er utarbeidet i, som kunngjort første bankdag i vedkommende kalenderår, med tillegg av fire prosentpoeng. Hvis dispasjen er utarbeidet i en valuta som det ikke kunngjøres noen ICE LIBOR for, skal rentefoten være 12 måneder US dollar ICE LIBOR, med tillegg av fire prosentpoeng.

Regel XXII Behandling av kontante deposita

- (a) Når kontante deposita er blitt innkrevd som sikkerhet for fellesehavari, bergelønn eller særlige kostnader, skal beløpene straks overføres til dispasjøren som skal sette dem inn på en egen, om mulig rentebærende, konto i dispasjørenes navn.
- (b) Kontoen skal opprettes i samsvar med lovgivningen om klient- eller tredjeparts midler som gjelder i dispasjørenes hjemland. Kontoen skal holdes adskilt fra dispasjørenes egne midler, som betrodde midler eller i samsvar med tilsvarende rettsregler om forvaltning av midler tilhørende tredjeparter.
- (c) Beløp som er deponert på denne måten skal, med tillegg av eventuelle påløpte renter, stå som sikkerhet for betaling til den som har krav på felleshavaribidrag, bergelønn eller særlige kostnader som de deponerte midlene er innkrevd som sikkerhet for. A konto-innbetalinger eller tilbakebetalinger av deposita kan bare foretas når de er skriftlig godkjent av dispasjøren og meddelt den deponerende part med anmodning om godkjennelse. Etter mottakelse av den deponerende parts godkjennelse, eller i mangel av slik godkjennelse innen en frist på 90 dager, kan dispasjøren trekke à konto-innbetalingen eller det endelige bidraget fra det deponerte beløp.
- (d) Alle deposita, utbetalinger og tilbakebetalinger er uten betydning for partenes endelige ansvar.

Regel XXIII Foreldelse av bidrag i fellesthavari

- (a) Med forbehold for at annet kan følge av tvingende foreldelsesregler i den anvendelige nasjonale rett, gjelder følgende foreldelsesregler:
 - (i) Rett til fellesthavaribidrag, herunder rett til å kreve bidrag i henhold til utstedte fellesthavarigarantier, foreldes dersom kravet ikke er fremmet innen ett år fra datoen for dispasjen. Under enhver omstendighet kan det ikke fremmes et slikt krav senere enn seks år etter avslutningen av sjøfellesskapet.
 - (ii) Disse periodene kan forlenges dersom deltakerne i sjøfellesskapet aksepterer dette etter avslutningen av sjøfellesskapet.
- (b) Denne regel gjelder ikke forholdet mellom deltakerne i fellesthavari og deres respektive assurandører.